

WELINK

Nr 7/8
1929

HELING

MUUSIKA
TANTS
TEATER
RAADIO

A 16514

Juuli/August 1929

Nr 7/8 *sf. 10846*

I. aastakäik

Aegkiri Heling ilmub 1 kord kuus. Toimetis ja talitus: Tallinn, Suur Tartu mnt. 65, k. 15
Üksiknumbri hind 25 senti. Kuulutuste hinnad: $\frac{1}{2}$ külj 20 kr., $\frac{1}{2}$ külge 10 kr., $\frac{1}{4}$ külge
5 krooni. Teksti ees ehk sisus kahekordsed hinnad. Tellimiste ja kuulutuste vastu
võtmine O.-i. Esto-Muusika, Tallinn, Viru tän. 2

Vastutav toimetaja ja väljaandja: VOLDEMAR PIIRVALD, Graniidi tän. 19, krt. 1

Tallinn, augustil 1929

Elu on võitlus. Võitluseta ei oleks edu ega ka neid hiigla saavutusi, mis viivad edasi tsivilisatsiooni inimsoo elujärje alalisele paranemisele. Võitlus võib olla ainult aus. Ebaaus võitlus on kuritöö, mida inimsoo organism eneses ei salli ja sarnase võitluse harastajad enesest välja heidab. Aus võitlus tõe ja õiguse eest pääseb alati võidule, seda on näitanud ajaloo kogemused.

Võitlus, aus võitlus, inimeste, rahvaste ja raasside vahel on üks vahelüli sellest alati käivast võitlusest inimsoo parema tuleviku pärast. Ebaaus võitlus ei vii kedagi sihile, vaid sellele astuvad vastu alateadlikult kõik ausad püüded ning lõpuks ta ikkagi kaotab.

Sama tähtis kui aus võitlus ja võistlus inimkonna elule, on ta ka iga väiksemalegi osale, kus võistlus on üheks edu eelduseks. Meie igapäevases elus tuleb kõige rohkem ilmsiks võistlus äri alal. Võisteldakse odavate hindadega ja kauba hädusega. Kes oskab paremat kaupa odavamalt hinnaga turule saata, see jääb ikkagi võitjaks ja ta on ka oma kohuse täitnud üldises võistluses inimkonna elujärje parandamisel. See, kes aga halba kaupa püüab suruda ebaausate võtetega, see veeretab sellega ka kive edu teele ja ta pühitakse teelt.

Need võistluse põhireeglid maksavad nii mujal kui ka meil. Neid peaks iga kaupmees ja tööstur eriti täna meele tuletama, mil avab Eesti näitus-mess oma ukseid Eesti tööstusele ja kaubandusele, et nad võiksid tarvitajatele näidata omi saavutusi möödunud aastate kestel.

Näitus-messi ülesanne ei ole mitte ainult kaubanduse ja tööstuse saavutuste demonstreerimine tarvitajatele, vaid ka nende saavutuste hindamine, et ergutada loovaid jõude virgemale tööle ja ka juhtida tarvitaja tähelepanu parematele saavutustele. Sellest järgneb uus reegel, et ka loova töö saavutuste hindamine peab olema aus ja erapooletu, vaba isiklikest huvidest. Alles siis täidab näitus-mess enda ülesande ja äratav ka usaldust enda vastu. Hoiatavaks näiteks on möödunud raadio-näitus, kus hindajad talitades erapoolikult riisusid tarvitajal usu ettevõttesse ja tekitas soovimata pak-suverd ka võistlejate äride vahel, mis liialtki kasuks ei olnud meie algavale raadiotööstusele. Sarnast viga ei tohi enam korduda.

Kuna meil Eestis ärid sagedasti võistluses ebaausaid võtteid tarvitavad, siis on näitus-messi ideeliseks ülesandeks just sarnaste nähtuste vastu võidelda ja eeskujuga anda ning loodetavasti ei jää ka ta kasvatav mõju viljata.

KLAVERITE VALIKUST

Sügis läheneb — õppetöö algab. Vastavalt sellega algab ka õppeabinõude, nende hulgas ka klaverite muretsemine. Meil ei ole eesti keeles ajakirju ja raamatuid, mis selleks näpunäiteid annaks. Kui neid ka oleks, kes teaks sealt seda sorima hakata. Minnakse harilikult ühte, teise ja kolmandasse ärisse, vaadatakse, proovitakse, kuulatakse. Otsitakse ka pruugitud riistu lehe kuulutuste kaudu. Kus kõige paremini mõistetakse proovida ja seletada — sealt lõpuks ostetakse. Nüüd on küsimine, kas selle raha eest on siis see kõige parem saadud, või on asi hoopis ümberpööratud. Sagedasti võetakse niisugustel ostudel asjatundjana kaasa mõni nõrk klaverihäälestaja, kel võib olla klaveri ehitusest aimugi pole, või jälle kedagi, kes veidi klaverit mängib jne. Peab otsekohe ütleva, et klaveritundmine kaugeltki nii lihtne pole, kui seda arvatakse. Isegi konservatooriumite lõpetajad klaveril ei tea klaverist sagedasti midagi, rääkimata teistest helikunstnikest. See ala tarvitab pikka ja rikkaliku praktikat. Praktikat, kus aastate jooksul on võimalus olnud paljuid riistu näha ja võrrelda, nõnda et nad ühes ruumis kõrvuti seisavad. On isegi sarnaseid uskmatagi lugusi, kus ilmakuulus klaverikunstnik ei teadnud, et esinemise edu ja kriitika võivad ka klaverist ära oleneda. Tema arvas, kui riist kuulsast vabrikust, siis kõik ka korras on. Et aga kuulsaid vabrikuid palju ja nende hulgas ühe vabriku riistad teise omadest paremad on, seda ta ei teadnud. Alles siis, kui ta ühte suurde klaveriärisse halva kriitika puhul eelmise õhtu kontserdi üle hädaldama läks, juhiti ta tähelepanu selle peale, et vast põhjus võis ka klaveris olla. Ja kui talle siis võrdluse võimalus anti, veendus selles silmapilkselt ja loobus juba järgmisel kontserdil endisest klaverist, valides omale Bechsteini edaspidisteks

mängudeks kontsertidel. Keisrikodades, konservatooriumites, kontsertsaalides, parematel professoritel (meil Eestis prof. Theodor ja Arthur Lemba'del) on suuremalt jaolt ikka Bechsteini klaverid. Kameie Riigivanema korterisse osteti Bechstein. On küll kallimaid, kuid see on paljude vabrikute äriiline kavalus, määrata kõrgem hind ja asjatundmatud arvavad, et riist siis ka parem on. Eriti on juudid sarnasel arvamisel alati olnud. Kahtlemata on Bechstein 75 a. jooksul klaverite kuningas olnud ja on seda ka tänapäev. Kuid ta on kallis ja harilikul surelikul pole võimalust seda omandada. Sellepärast peatume sarnaste juures, mis igale kätte saadav. Need on meie kodumaa riistad.

Meie väikeses Eestis on klaveritööstusi liig palju ja see on juba halb. Väikese läbimüügi juures kiratsevad nad peaaegu kõik. Mõned neist ongi juba hingusele läinud (Oeberg) ja muist on veel minemas. Klaveritööstus nõuab suurt kapitali. Seal peavad olema head masinad, kuivatusruumid, suured kuivamaterjali tagavarad jne. Loomulikult ei suuda meie tööstused suuremalt jaolt seda omale soetada. Samuti on suur puudus headest meistritest. Parimaid, vanemaid klaveri tehnikuid on meil kahtlemata Ernst Ihse. Tema konstrueeritud on a/s. „Astroni,“ Sprenk-Läte ja ka ta oma praeguse tööstuse klaverite ja pianiinode mudelid. Mudelid aga üksinda ei aita kui puuduvad vilunud ehitajad.

Sarnasesse täbarasse seisukorda sattuski meie a/s. „Astrone“. Ihse lahkus juhatusega tülli minnes; rahapuudusel on lahkunud ka paremad töölisel, sest kuuldavasti pole suudetud palka maksta. Kui mitmesugust kraami ja materjali on kokku ostetud — siis peab ka edasi ehitama, küllap nimi ja reklaam aitavad. Põllumeeste seltside näitustelt on paari aastaga paarkümmend auraha saadud, — eks need

ole tõenduseks ja julgustuseks ostjaile kaubaheaduse üle. Kes ei teaks seda janti, mis o/ü. „Esto-Muusikal“ nende riistade müügiga oli. Tuli mitu meest ametisse võtta, kes aina „Astroni“ pianinoosi parandasid. „Esto-Muusika,“ kui soliid äri, heitis loomulikult need riistad oma ladust välja. Peab tähendama, et ta seda ka mõne teise firmaga on teinud. Praegu müütab ta senini parimateks osutunud riistu Ihse Sprenk-Läte ja H. Orntlich. Väljamaa riistad peale selle, kuid need jätame nimetamata. Ihse pillid peavad kahtlemata head olema, kuna ülemaal juba tähendasi-me, et tema vanemaid ja parimaid klaveri-ehitajaid praegusel ajal Eestis on, ning enne ilmasõda Peterburis juba hea nimega klaverimeistriks peeti. Samuti on Sprenk-Läte pianinod head, kuna hra Sprenk ühes oma vennaga — vana tuntud Eesti helilooja ja muusikamehe Lätega ise asja tunnevad ja omale ka head ja korralikud meistrid on suutnud soetada. Ka kapitali jätkub temal selleks tööstuseks. Ka H. Orntlich on vana tuntud klaveritööstur, kuna ta sel alal juba 1905. a. tegutseb. Te-

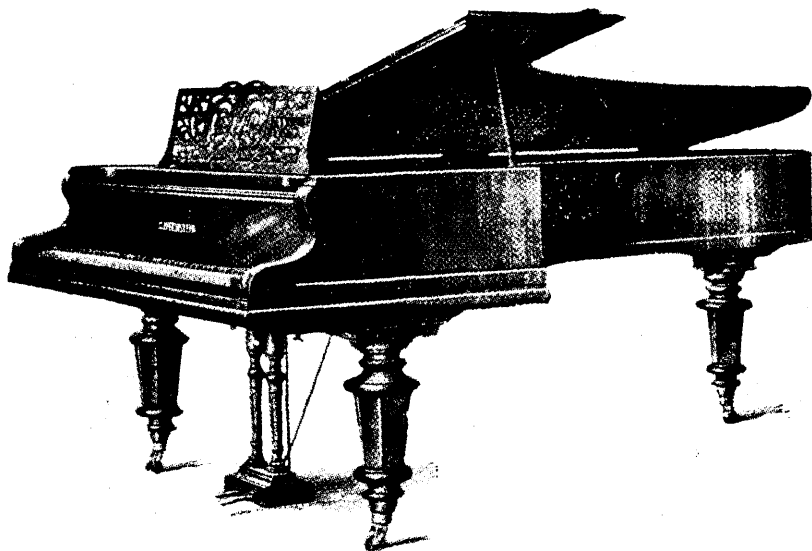
ma on oma tööga haruldaselt hoolas ja täpne, mille tõttu ka riistad alati kõigile meeldivad.

Üldse peab kokkuvõetult tähendama seda, et meil paremad riistad on ainsamasse muusika spetsiaalärisse „o/ü. „Esto-Muusikasse“ koondunud. See on loomulik nähtus. Soliid tööstused pakuvad omi riistu ju ikka esimeses järjekorras eriärisse ja kui see eriäri paremad välja on valinud, peavad teised omad riistad ükskõik kuhu müügile andma, kas või reisikohvritega, koerapiitsadega või lapsevankritega kõrvuti seatama, kuid müüdid peavad ju ka need saama.

Sellega loodame oma kohustuse täitnud olevat, kuid jätame valiku igaühe oma hoolde. Oma kõrv on ju kuningas! Siin on üksiku isiku arvamine väljendud, olgugi et mitmekümne aastase praktika põhjal kogutud teadmistel ja andmetel.

Vana klaverikunstnik ja professor.

Toimetuse märkus: Autori nime jätame avaldamata tema omal soovil sekelduste ja intriigide ärahooldmiseks.

Bechsteini tiibklaver, mis hiljuti osteti Riigivanema esituskorterisse

INSTRUMENTAAL-MUUSIKA ARENG

Praegusel meeli ja närve ärritaval jazz-muusika ajajärgul, mil ooperil varsti enam kohta ei ole, ei mõtle alati ruttav inimene instrumentaalmuusika tekkimise ja kujunemise käigu peale.

Alguses lõi Jumal maa. Aga maru hülgamises, merelainete mühinas ja puulatvade sahinas oli muusika. — Kuni inimlik hääl lallitavas ürghälitsuse, hiljem puhtalt kõlavas toonis loomuliku muusikaavalduse leidis.

Piiblis näeme noort Taavetit tantsimas oma kuninga ees helistades kandlekeeli. „Paabeloni vete ääres istusid nad ja nutsid“. Nutsid ja kõlistasid kandle keeli, nii et õhk oli täidetud kaebe värisevate helidega. Paukpillid ja kanded on sama vanad kui ajalugu.

Et ühtegi pulmapiidu jätnud tshindara sissejuhatamata, ei ühelgi matusel puudunud trummide pörin, mille saatel tantsiv hulk inimest saatis ta viimasele teekonnal.

Vanal Kreeka ajal, mil jumalad ja vaimud elustasid metsi ja linnu, lõi kas Pan oksast flööti ja meelitas vilega saledat najaadid suplema. Kuid kõik need olid esimesed primitiivsed algused uuele muusikaajajärgule, mil alles ristiusu ajal koori- ja kirikumuusikas võimsalt arenema hakkas. XVI aastasajal arenes välja polifoonilisest vokaalmuusikast instrumentaalmuusika. Mõõdus hulk aega ettevalmistusteks (oli tehtud palju tööd messede, kirikukontsertide ja kantaatide kirjutamisega), kuni maailma sündis kirikumuusika vürst Johann Sebastian Bach. Muusikatundja näeb selles loojas uut seni ületamata sügavat muusikalist avaldust. Tema kaudu pääsis orel täies ulatuses võimule ja keegi ei ole seni ületanud tema h-moll Messe ja tema Mattheus-Passioni kõrguseni. Temast peale on mõeldav pikk tee üle Mozart-Bethoveni romantiker Weberini, üle

Wagneri ja Brahmsi Straussini ja meieaja muusikeriteni.

Hulk eelmiste aastasade muusikariistu on paljude muudatuste kaudu praeguse kuju omandanud, nagu näiteks Sax-pasun, oma seitsme hääletoruga meieaja armastatud saxofoni esiisaks on. Endiste aegade muusikariistade valmistajad raiskasid sagedasti aega narrustega. Meieajal ei saa näit. kuidagi ettekujutada leidurit, kes jandaks klaasist harmoonika ehitamisega, mille keerlevatelt klaasvõrudelt sõrmedega helisid esile kutsutakse, ehk kes vaeva näeks õmbluslaud-kloveri või lehviki-viuli sepitsemisega.

Kui korra kuulata meieaja tehnika imet — kontsertorelit, või suurt sümfooniaorkestrit hea dirigendi juhatusel, siis mõistame alles, missuguse suure arenemiskäigu on teinud muusikariistade valmistamise kunst ja missugust mõju see on ühtlasi ka avaldanud instrumentaalmuusika arengu peale. Muusika on kujunenud omaette jõuks — on tarvis ainult muusikaalset kõrva, et teda mõista ja kuulata.

Grammofoni leiutamise ja ta hiigla arenemissammudega viimastel aastatel, on igavikku langenud need ajad, mil head muusikat tuli kaugele otsima minna, nüüd toob meile hea muusika kodu kätte grammofon ja grammofoni plaat ning viimasel ajal ka raadio. Head muusikat ei takista enam ruum ega aeg...

TAL ON ÕIGUS.

Kaks sõpra kohtuvad ühes kontsertsaali jalutusruumis.

— On teil hea istekoht? küsib üks.

— Ah, mis! On siin üldse head istekohta olemas? Igas nurgas kuuleb ainult muusikat.

MISS ESTONIA

Teatavasti valitakse kõikides maailma-riikides praegusel ajal iluduskuningannasi. Sarnase iludusvõistluse korraldas

meeldiva viisi poolest õige suure poolehoiu osaliseks saanud, nõnda, et esimene trükk paari nädalaga läbi oli müüdud ja nüüd

Prl. Meta Kelgo

Eestis „Päevaleht“, kus ilusamaks Eesti naiseks valiti prl. Meta Kelgo.

Selle iludusvõistluse puhul komponeeris tuntuim uute tantsude meister Victor Compe ka väga ilusa bostonvalssi, pannes temale nimeks „Miss Estonia.“ Selle pala kirjutas klaverile o/ü. „Esto-Muusika“ ja, nagu kuuleme, on see bostonvalss oma

juba teine trükk lõpule on jõudmas. Laulusõnad on loonud onu Lex (Aleksander Trilljärv).

Sama bostoni mängis The Master's Band ka tänavu suvel „His Master's Voice“ grammofoniplaadile ja viimane jõuab ühes teiste uudistega müügile umbes septembrikuul.

INDIA TANTSU VÖLU

„Noor, maalitud, ülisuurte silmadega nägu, ta tuleb lähemale ja lähemale ja läheb jälle tagasi; kergelt ja kärmelt lenneldes taganeb ta see ilus nägu täis janunevat kirge. Tantsijanna kuju on paenduv nagu sisalikul. Ahvatlevad on tema käed, mis kuni õlgadeni on kaetud diamentide ja rubiinidega, kui nad vingerdavad ussidena. Aga peaasi on silmad, milledes vaheldub kord pilkav kord õrn pilk. Ta põgeneb, ta pöörab tagasi, ta tantsib minule see bajadeer, ta tantsib kuulmatult; pehmel valbal kuuleb ainult ta kauneid jalgu wangi-stavate rõngaste tasane kõlin. . . kui üle vaiba ta väiksed paljad jalad taktis libisevad, need jalad harali varvastega, mis nagu sõrmed liiguvad.“

See kujutus bajadeeri tantsust, mida Pierre Loti oma India reisilt tagasi tulles oma mälestustes nii kaunilt kirjeldab, on üksikasjadeni kooskõlas pruuni India tantsijanna tantsuga. See on ainult väline pilt, mis eraldab India tantsijannat Euroopa tantsijannast, see on see, et India tantsijanna loob alateadlikult nagu tema eelkäijad aastatuhandete eest Hindu templites. Ta ei tantsi küll mitte enam selles müstilises ümbruses, kus templi väravate postid määrasid ta liigutuste iseloomu, kuid instinktid on samad ja rütm on sama, ning ta keha hõljuv mäng kutsub esile samu usklike tundeid nagu hõljuks ta praegugi veel templi sammaste vahel.

India tants ei ole nüüd enam ka Euroopale tundmata, sest nii mõnigi anderikkas

pruunikehaline indulane oma kunsti, mis seni hoiti salajas kloostris müüride vahel, suure eduga esitanud tantsulaval Euroopa publikumile.

India tantsijannade horeograafiliseks suursaavutuseks on visioonilik vaimurikkas tants „Rhadarhada,“ mis koosneb kolmest osast. Esimene pilt kujutab kõrgel kuu kahvatul kalliskividest hiilgaval kroonil kokkusurutud seisakus bronksist India jumalat, käed ja jalad ristimisi nagu preestril. Sügaval all ta jalgade ees roomav rihvakas pruun vaikiv hindulane rihada preester, kes vallutatud imelikust muusikast hõljutab end tummas ohvripalves. Heliseb kelluke ja hakkab elama troonil olev kuju. Allpool vaevalt tuntavalt väri-seb ta keha, siis hakkavad elama ta kaunid käed, hakkavad liikuma ta kehaliikmed ja tasa järk-järgult muutub kummaliselt tardunud kuju kauniks neitsiks, kes jääb seisma oma trooni ette nagu unest ärkanud jumalanna. Kullaga tikitud kuub langeb nagu vaht mööda pruuni keha alla sulgkergelt hõljuvades ning kitsaste lõigete vahelt paistev tütarlapse keha tunnistab, et meie ees seisab India tantsijanna.

Eksootilised tantsud ja eksootiline muusika on lahutamatu üks. Kuulates eksootilist muusikat võime ka ettekujutust saada India tantsu võlvusest, mis meie igapäevase elule annab rohkem vaheldust. Eksootiline muusika ja sellega India muusika on meie ajal kõigile kättesaadav — seda pakub grammofoni plaat.

LAULUTUNNIS.

Preili õöpik on konservatooriumis laulutunnis. Ta laulab laulu „Nõmmehaud“. Kohal „ma lahkun vennad, siin mu rind,“ sattub vaimustusse, surub käe hoogsa liigutusega rinnale ja laulab mitu tooni kõrgemalt. Professor, ilma et vaataks üles noo-

tidest, pahaselt: „Madalamalt, preili õöpik.“ Neiu laseb käe kümme sentimeetrit alamale ja laulab sama kõrgelt: Professor vihaselt: „Veel liiga kõrge, madalamale, palju madalamale!“ Õpilane täidab õpetaja käsku, ütleb aga punastades: „Aga — härra professor!“ —

KUIDAS VALMIB **“H. M. V.” GRAMMOFON JA PLAAT**

Päev grammofonide suurtööstuses

Ma tahaksin jutustada oma suurimast üleelamusest oma elus — päevast, mis mööda saatsin „The Gramophone Company Ltd“ tehases keset lõõmavaid sulatusahje, undavaid masinaid, täpsemaid mööduriistu, keset muinasjutuslist loovat tööd, — kus muusika kehastatakse mateeriasse.

See oli tõeline elamus, missugust kõrvalseisja vaevalt võib enesele ettekujutada selles 42 aakri suuruses ehituste rägastikus, kus nelituhat inimest kolmes vahetuses ööd ja päevad askeldavad.

Kui hoolitsev reisisjuht meid ringkäigu algul juhtis ettevõtte hiigla raamatukokku, siis polnud meil veel mingisugust ettekujutust selle hiigla ettevõtte ulatusest, mille sümboliks on kolm tähte „H. M. V.“, mida paljudki peavad ainult üheks ärimärgiks, millel sügavam sisu puudub. Siin raamatukogus nägime aga, et muusika produtsioneerimine grammofoni plaatidele ei sünni ainult ühe lihtsa käelligutusega, vaid see nõuab tehnikutelt laialdasi musikaalseid teadmisi, korrektiive, näpunäiteid jne., mida kõike see arvukas raamatukogu, mis sisaldab maailma musikaalse literatuuri täiuslikuma kogu, neile kättesaadavaks teeb.

Lugemislaudadel lamavad kõhukad albumid. „Need on meie päevapiltide kogud“, seletab juht, „mis annavad ülevaate meie osakondade arenemisest Austrias, Ungaris, Itaalias, Belgias, Saksamaal, Rootsisis, Eestis, Taanis, Soomes, Hispaanias, Norras, Indias, Austraalias jne. Need on meie firma arenemise verstaapostideks ta 25 aasta tegevuse kestel. Pea iga keskkohal väljaspool emamaad omab isegi omad tehased, mis töötavad ühe plaani järele.

Raamatukogust lahkudes jatkasime ringkäiku muuseumis. Seal leidub suure väärtusega esemeid, mis kujutavad piltlikult grammofoni arengut algades 1885. a. tänapäevani. Seal nägime lilliput-plaate, mis käsitsi valmistatud kõvagummist ja grammofone, mis lihtsal tisleri pingil sepitsetud.

„H. M. V.“ ettevõtte suurusest hakkame juba aimu saama, kui saabume ülesvõtete-saali ja stuudiosse. Neid on igas suuruses ja kõrguses. Lamedate, püsti ja kallaklagedega, nii kuidas akustika muusikalise heli ülesvõtmisel seda nõuab. Ülesvõtete-saalid on ehitatud teaduslike täpsusega kindlaks tehtud mõõtude järele ning vastavad suurepäraliselt oma otstarbele. Parajasti on ühes suuremas saalis käsil orkestri-kontserdi jäädvustamine plaadile. Orkestris mängib 70 meest. Teoksil on Tshaikovski eelmäng „1812. a.“ Kristallselgelt kõlavad akustiliselt eeskujulikud saalis 70 eripilli helid. Orkestrist teatud kaugusesse on üles seatud mikrofoon, mis helid kaabliga üle annab „ülesvõtete“ stuudiosse. Pärast ülesvõtet anti sama muusika häälekõvendajaga tagasi kontsertsaali, et kontroleerida ülesvõtte puhtust. Nii orkestri juht kui ka muusikerid olid üllatatud, kuuldes vastukajana oma muusikat loomutruult, nii nagu oleks sama orkester nägematuna seina taga kontserdi korranud. Kuid siiski polnud ülesvõtjad tagajärgedega rahul ja nad jätkasid katseid. Meil polnud muidugi aega seda jälgida, vaid jatkasime oma ringkäiku.

Juht viis meid nüüd maatridesaali, kus hoitakse alal kõik seni plaadile kinnitatud ettekannete originaalülesvõtted, mida nimetatakse maatrideks. Siin leidis üle

100.000 maatri — tähendab, et ettevõtte on oma tegevuse kestel teinud üle 100.000 eri ülesvõtte ja müügile lasknud üle 100.000 eriülesvõttega plaadi. Maatriide korraldamisel ja registreerimisel võis näha tegevuses paarkümmend ametnikku. Maatriidekogust jätkasime teekonda

„biscuiti“ osakonda.

See oli alles üllatus. Arvasime olevat grammofoni vabrikus, kuid korraga olime sattunud biskviitide tehasesse. Eksiarvamiste ärahooldamiseks pean aga tähendama, et siin polnud meil tegemist jahust valmistatud biskviidi tainaga, vaid mingisuguse musta savisarnase biskviidi seguga. Kümned tonnid seda massi tegid valtside vahel ööd ja päevad oma ringkäiku, muutudes seal sõmerusteta ühtlaseks massiks. Meile näidati, kuidas tarvisminev tooresaine mustusest puhastatakse, peeneks tambitakse, aurutatakse ja siis veega jahutatud pressidega kandilisteks tükkideks surutakse. Kaht sarnast kuubi nõuab 25 cm. plaadi ja kolme 30 cm. paksuse plaadi valmistamine. Siin selgus meile ka, missugust hoolt ja osavust nõuab väärtusliku plaadi valmistamine grammofoni tehasekt. Need kuubid ei lähe kohe pressimise seadeldusse, vaid laboratooriumi, kus täpselt järele vaadatakse, kas nad küllalt kõlblikud plaadi valmistamiseks ja kas ei sisalda nad mitte pragusid, mis võivad küll plaadil nägematuks jääda, kuid tarvitanisel aga rikki minna. Leitakse laboratooriumis kuubis või biskviidis pisemgi viga, algab ta uut ringkäiku kateldes ja valtside vahel.

Plaadide pressimine.

Järgmine peatus meie ringkäigul on pressimise töökojas. Siin on töötamas sajad hüdraulisipresse, mis valmistavad kuu jooksul miljonid plaadid. Töö käib sarnase tempoga, et vähikul silmad kirjuks lähevad. Pressimisruumist juhhib saatja meid nii nimetatud

maatriide töökotta.

Maater, see on tehniline nimetus plaadile, mis on ümbertöötatud originaal ülesvõttest. Originaal ülesvõtte asetatakse elektrivanni, kus elektrivoolu mõjul võetakse vahast plaadile äratõmme originaalilt. Nii sünnitatud plaati nimetatakse emaplaadiks, sest ühendades seda katodi ja anoodiga ehk nagu siin töökojas seda nimetatakse, „ema“ ja „isaga“, saavutatakse täpne jäljend originaalilt juba igapäevases elus käsitavale grammofoni plaadile.

Maatriide töökojast lahkudes viib jällegi meie teekond inspeksiooni osakonda, kus laboratoorselt iga valminud plaat üksikult suurekstegeva klaasi ja teiste tehniliste abinõudega läbi uuritakse, et kõlbmata kaup turule ei pääseks. Siin proovitakse plaate ka grammofonil, kas nad küllalt hästi kõlavad ja kas nad ka nõela all kõigile tehnilistele nõuetele vastavad.

Sel lühikesel rännakul oleme saanud juba üldvaate plaadi valmistamisest, meie nõid — teejuht — kes osavalt nõidunud pildi mälestusse grammofoni plaadi valmistamisest, avab järgneva ukse ning tahab meid uskuma panna, et oleme nüüd tiseritöökojas. Kuid see pole aga mingi töökoja, vaid hiigla tehas, mis nagu hiljem selgub, suurimaks mööblivabrikuks Inglismaal. See on tõeline mööblivabrik, sest „His Masters Voice“ grammofonide maitserikkad kastid ja kohvid võistlevad iga kauni mööbliesemega. Peab tähendama, et „His Masters Voice“ tiseritöökoja teeb ise kõik, algades pakkimiskastidega, lõpetades kauniste luksusgrammofonide ilustustega. Läbi töökoja akna näeme ka puuladu, mis paigutatud erilisse hoonesse, kus puid hoitakse enne tarvitamist vähemalt 6 kuud ja siis kuivatatakse erilises kuivatusruumis veel 11 päeva. See on tarvilik selleks, et „His Masters Voice“ võiks anda kindlustust ka grammofoni kastide püsivuse kohta.

Kaitseväe orkester, mis on varustatud „Esto-Muusika“ pillidega

Grammofoni mehhanismuse valmistamine.

Sama moodne ja tehniliselt täiuslik, kui oli puuosakond, on ka mehhanismuste valmistamise töökoda, kuhu pärast lühikest puhkeajaga meid juhib juht. Et grammofoni mehhanismuse nõuab täpset tööd, siis on siin tarvitusele võetud tehniliselt täiuslikumad abinõud, mis võimaldavad töötada tuhandik millimeetrilise täpsusega. Täpsus on seda enam suurema tähtsusega, et siin ei valmistata igat mehhanismust eraldi, vaid kõik sünnib massiliselt, mikspärast kokkupanemisel iga väiksema osa peab hiljem teineteisega klappima. Kogu selle hiigla rataste ja kangide rägastiku paneb liikuma 2500 kilovattiline elektriturbiin, mis oma vägevusega meie erilist imestust äratav.

Meie üliõpetlik ringkäik lõpeb plaatide ladus. Siin lasuvad riidas sajadtuhanded plaadid puhtalt karpidesse pakitud. Kuigi

tehas neid sajadtuhanded iga päev juure valmistab, ei saa ladu iialgi neid täis, sest sama palju rändab neid pakkimise ruumi, kus sajad virgad käed neid kastidesse asetavad, et üle maailma tarvitajatele laiali saata. Tehasel on loomulikult ka oma raudtee, kus valitseb ööd ja päevad läbi elav rongide liikumine..

Ins. S. T.

London, 1. aug.

Rossini juurde tuli ühel päeval noormees, helilooja Meyerbeeri vennapoeg, kes oma onu surma puhul oli komponerinud leinamarsi, palvega, et seda arvustada. Lühikese mõtlemise järgi lausus Rossini:

„Armas sõber ja kolleeg, leinamarss ei ole küll halb, aga kindlasti oleks parem olnud, kui oleksite surnud teie ja teie onu oleks komponerinud leinamarsi.

“ODEON” augusti kuu uudisplaadid

<p>O 2856 <i>Dajos Bela.</i>
Wenn die Violine spielt — Boston.
Zigeunerweisen — Walzer.</p> <p>O 2774 <i>Dajos Bela.</i>
Rag Doll — Novelty. Foxtrot.
Laagh, Cloron, laugh. Walzer.</p> <p>O 2830 <i>Dajos Bela.</i>
Der Duft, der eine schöne Frau begleitet (Ges.) Foxtrot.
Wenn du einmal dein Herz verschenkst, dann schenk' es mir — Tango (Ges.).</p> <p>O 6612 <i>Trio.</i>
Ideale (Tosti).
Extase (L. Gaune).</p> <p>O 2426 <i>Mandoliinede ja lautede ork.</i>
Liebestraum nach dem Balle (Zibulka).
Verschmähete Liebe (P. Lincke)</p> | <p>O 2741 <i>Löötsapill. Emilie Vacher.</i>
Tyrolienne — Walzer.
Mooröschen — Walzer.</p> <p>O 4082 <i>Havaii. Ferera u. Paaluhi.</i>
Dreamy Waikiki.
Come back (Chiquita).</p> <p>O 8369 <i>Klaver. Prof. E. v. Sauer.</i>
Fantasie Impromptu (Chopin).
Op. 66.
Walzer. As - Dur (Chopin).
Op. 42.</p> <p>O 2808 <i>„Odeon“ Männer-Quartett.</i>
Studentlieder Potpourri.
Vivat Academia (P. Gröning)
I Teil.
II Teil.</p> <p>O 2792 <i>Joodlerid. Joodler-Gruppe.</i>
Allgäuer Jodler — Volksweise.
Der Waldbua — Bayr. Volkslied.</p> |
|--|---|

“MINA ISE PUHUN FLÖÖTI!”

Kui Voltaire Friedrich Suure juures pikemat aega külaliseks oli, vihastus viimane alati sellest, et prantslane kunagi ei ilmunud Sanssouci kontsertidele, kuigi külaliste toad olid peaaegu kõrvuti muusikasaaliga.

Ühel päeval sadas kestvalt vihma. Kuningas käsutas korraldada muusikaõhtu. Lõunalauas ütles ta Voltaire'ile: „Monsieur, meil on täna õhtul kontsert, ma loodan kindlasti, et teie sellest osa võtate.“

„Kahetsen väga, majesteet, aga ma pean sellest naudingust loobuma.“

„Aga monsieur, mina ise puhun flööti!“

„Majesteet, ma võin endale elavalt kujutleda, et olete suur meister flöödimängimises, aga ma pean töötama; tahan lõpetada oma Ludvig XII aastasajandit.“

„Monsieur, ma olen veendunud selles, et te siiski ilmute“, ütles kuningas, kui Voltaire lahkus.

Friedrich süvenes mõtetesse, juureldes sellest, kuidas ta saaks sundida prantsuse külalist tulema kontserdile. Ta astus akna juurde ja vaatas välja. Seal nägi ta üle hoovi sammuvat teenrit, kes kandis lõksu, milles äsja kinnipüütud hiir surmahirmus ringi jooksis.

Kuningas käsutas teenrit hiirt, ämaruses küünalde süütamise puhul, Voltaire'i

tuppa tähelepanematult lahti lasta. Ühtlasi käskis ta hoolega selle järele valvata, et vaid muusikasaal ja üks Voltaire'i tuba valgustatud oleksid.

Õhtul olid kõik suursugused külalised muusikasaali kokku kogunud, ainult Voltaire puudus. Väljas sadas vihma nagu oavarrest.

Friedrich seisis juba keset saali, peegliseladal parketil, oma noodipuldi ees, flööt käes mänguvalmis, Filip Emanuel Bach, Quanz, Franz Benda ja teised muusikud, kellel kuningat saata tuli, intoneerisid sissejuhatust, kuningas asetas parajasti flöödi suule — seal kostis äkki kõrvalruumist vali kolin ja karjumine. Mängimine katkestati.

„Hiir! Hiir! Päästke! Päästke!“ kuuldi Voltaire'i karjuvat, kes kahvatult ja meeletult näoilmega saali sööstus.

Üldise lõbusa naeru all toetus geniaalne luuletaja ja filosoof saali tagumisele seinale ja jäi kuulama muusikat.

„Monsieur kuulab siiski meelsamini Preisi kuninga vilistamist kui hiirekese piuksumist,“ ütles Friedrich ja heitis iroonilise pilgu Voltaire'ile.

Siis pani ta flöödi huulile ja kontsert võttis kauni ja kõigiti meeldiva käigu.

KAS ON PABERIKIHTIDE MAHUTAMINE GRAMMOFONIPLAATIDESSE ÕIGUSTET?

Seda küsimust seatakse ostjate poolt grammofoniärides müüjatele sagedasti ette. Sellepärast pole üleliigne seda küsimust lähemat arutada.

Kui vaadelda, palju vabrikuid maailmas seda teevad ja palju mitte, siis on meil selle peale juba vastus saadud. Teatavasti on grammofoni tööstus enam kui 25 a. oma arenemise rada sarnunud ja kõik need 25 a. on ühtlasi sellega ka katsestamise ja täienduste aastad olnud. Kõik maailma suurimad ja vanemad vabrikud valmistavad tänapäeval oma plaate ilma igasuguste paberi kihtideta, s. o. läbi pulvast massist. Ainult üks noorem tööstus — Columbia — tarvitab seda meetodi. Mikspärast? Vahest on see Columbia suursaavutus või erakorraline leidus, mis kõvasti terves maailmas patenteeritud? Ei. Ta võib küll patenteeritud olla, kuid sellepeale vaatamata oleks teid leitud ja neid järele hakatud tegema. Seda ei tahetagi. Kõige kuulsam ja vanem grammofonivabrik — Inglismaal „His Master's Voice“, tegi neid katseid juba siis, kui Columbia vabrikuid polnud veel olemaski.

Ta katsestas, algas ja lõpetas. Lõpetas päriselt. See valmistusviis ei sobinud tema kõrgeväärtulisele kaubale, mida tarvitavad kuningad ja muusikailma suurused. H. M. V. on enamasti kõik põhjanevad uudised esimesena päevavalgele toonud, samuti ka selle „paberikihi“ kunsti, kuid ei leidnud võimaliku olevat seda kasutada. Plaadid olivad nõnda öelda, ilma selgroota. Väike soojus, mis ei pruugi harilikust toa temperatuu-

rist suurem olla — muudab plaadid pehmeks. Serviti neid enam hoida ei või. Samuti tuleb õhuke massikord väikese kriimustuse juures kergesti apberi küljest lahti ja plaat ongi kõlbmata. Need on peapõhjused, mikspärast ükski teine vana vabrik seda plaatide valmistusviisi ei tarvita. Columbia, see nooremaid vabrikuid reklameerib ise, et plaadid selle tõttu „täiesti kohinata“ on. Kui kaugelt see tõe le vastab, selles võib igaüks ise veenduda neid kuulates ja võrreldes. Nüüdseaja elektriga ülesvõetud plaadid kohisevad üldse vähem, kui endised. Nüüd on muusika plaatidelt nõnda tugevasti kuulda, et kahina ära katab. Vaiksete plaatide juures on aga kahin praegugi — olgu Columbia või mõni teine firma.

Kõike kokkuvõttes ja arvestades ilma erandita kõikide vanade suurte vabrikute plaatide valmistusviisidega, peab oletama, et paberikihtide mahutamine grammofoniplaatidesse mitte õigustatud pole.

Dr. ing. Vogel.

Berliin, 25/VII 1929.

Tuntud prantsuse näitleja Coquelin kutsuti kord Ameerika miljardäri Vanderbilti suvilasse retsiteerima. Ettekannete lõppedes andis miljardär kunstnikule pangatsheki, millele oli kirjutatud järgmiselt:

„ 6 pisarat á 100 dollarit = 600 dollarit
12 naeruhooгу á 200 dollarit = 2400 „

Summa 3000 dollarit.

Vanderbilt.“

“His Master's Voice” augusti kuu uudisplaadid

B 5629	Shinaniki da — Onestep (Song)
J lift up my finger and J say
„Tweet! Tweet!“ (Song).
(Love Lies — Sorong.)	C 1593	Idylle Nr. 1 („Three Idylls“ —
Bridge I T.).
„ „ „ „ II T.
	<i>Freddy Peterson.</i>	DA 993	<i>T. Chaljapin — Bass.</i>
Oh could I but express in
Song (Malashki).
The blind ploughman (Clarke)
X 3074	Neuer Bublitschki — Onestep.
Budapest — Foxtrot. (Marek
Weber Ost.)		<i>Potpourri. De Groot and his orch.</i>
B 2945 The merry Widow (Lehar) I T.
„ „ „ „ II T.
	<i>M. Weber.</i>		<i>Klaver. Alfred Cortot.</i>
EG 1213	Sie küssen mir die Hand, mein
Herr — Slov. Foxtrot.
Die erste Frau, die ich ge-
küssst. — Foxtrot.	DB 1105	„Rigoletto“ — Paraphrase de
Concert. (Verdi — Liszt) I T.
„ „ „ „ II T.
	<i>Jahr's instr. Quintett.</i>		<i>Laul. A. Egen.</i>
AL 998	Promenade Polka.
Charity — Walzer.	EG 1186	Verzeih' mir und sei wieder
gut.
Was weisst denn du.
	<i>Virtuoso String Quartett.</i>		
C 1635	Intermezzo (Grieg).
Romance (Grieg).		

“His Master's Voice” Eesti ülesvõtted. **mis jõuavad müügile septembri kuus**

Bernhard Hansen.

„Tulge kokku rahva hulgad.“
„Mu juure jää.“

Arnold Vismann.

„Üksi.“
„Aaeg kaob kiirelt.“
„Lapsepõlve kodu.“
„India külalise laul.“

Meeskvartett.

„Küla moosekant.“
„Mu kallim üleval kambris sääl.“
„Konna kontsert.“
„Pisarad.“

Sekstett orkestriga.

„Üks noormees otsib pruuti.“
„Üks jahimees läks metsa.“
„Vares vaga linnukene.“
„See Saaremaa.“

The Murphy Band.

„Kui kallist kodust läksin“ (boston-valss).
„Vanamoorikese vokitatas“ (fokstrott).

„Miss Estonia“ (boston-valss).
„Metsa läksin ma“ (fokstrott).

„Sünnipäeva polka.“
„Üks vanamees raius üht jämedat puud“
(valss).

Theodor Tallmeister.

Protestantlise võitluse põhjused Eestis, I.
„ „ „ „ „ II.

KÕRGE C.

Üks daam küsib „Estonia“ ooperilaul-
jalt Arnold Vismannilt:
— Meister, kuidas võtate Teie kõrge C?
— Mul ei pruugi teda võtta, ta on mul
olemas.

Prof. R. Miks alandas "His Master's Voice" oma aparaatide hindu

Paljud arvavad, et hindade alanemisega on ka nende aparaatide väärtus halvenenud, kuid see ei vasta tõe. The Gramofone Comp. L-tel ehk „His Master's Voice“ pole oma enam kui 25 a. tegutsemise juures kunagi oma saaduste väärtust alandanud, vaid ümberpöörnud — ta on seda aasta-aastalt parandanud. Ainult tänu temale on grammofoniehituse tehnika praegu nõnda kõrgel. Umbes 4—5 a. tagasi lasi tema müügile tänini püsinud uued mudelid. Neid kopeerib nüüd terve maailm, kuid tema aparaatide omadust ja headust ei suuda ükski saavutada, sest mõõdu, mis selle juures tähtsad, on patenteeritud. Selle uue leiduse saavutamise oli ühenduses määratu suurte kuludega ja sellepärast olid ka nende hinnad kõrged, võrdlemisi teistega. Selle juures oli ja on nende kvaliteet ka praegu kõrgem, kui ühegi teise vabriku grammofonidel. Hindu leiti võimalikuks alandada selle tõttu, et 5 a. jooksul on nende aparaatide kuulmata suur läbimüük, mida vabrik isegi

ei suutnud etteaimata, esialgsed suured leiduse-saavutuse kulud katnud. Ühelgi teisel vabrikul pole kopeerides (järeltehes) muid kulusid kanda, kui otsekoheised materjali- ja töökulud. „His Master's Voice“ aparaadid on praegugi teistest veidi kallimad, kuid sellejuures on nende kvaliteet või väärtus ka märksa kõrgem kõigist teistest. Seda on tuhanded, tuhanded võrdlused tõendanud. Ka tema aparaatide tugev ehitus on väljaspool võistlust. Meie parim ja tuntuim muusikajuht Raimund Kull ütles alati: „Kui mina grammofoni ostan, siis ostan ma ainult „His Maister's Voice“. Muusikategelasi, kes aga grammofonid juba muretsenud, ei jõua ega hakka siin nimetama, tähendame vaid, et nad nimelt „His Master's Voice“ ostsid.“

„His Master's Voice“ on olnud enam kui 25 a. esikohal ja on seda ka tänapäev. Kel võimalik seda raha väljapanna — ostku ikka „His Master's Voice“, siis võib ta kindlasti julge olla, et paremat selle raha eest maailmas enam saada ei ole.

Prof. Th. Lemba pole ainult hea pianist, vaid ka tugev maletaja

HEA RAADIOAPARAAT JA VALJUHÄÄLDAJA

Mind huvitab, kui palju on inimesi, kes unistavad „perfektsest“ vastuvõtjast, ja, kui nende unistus oleks teostatav, mis nad siis selle perfektse vastuvõtja all mõtleavad. Paljud inimesed, kes ostavad või teevad omale vastuvõtja, on lihtsalt rahul sellega, mis tuleb ja kui ilmneb mõni puudus, siis löövad nad käega ja ütlevad: ah, see on ju vaid raadio! Nad ei oska üldse unistada täiuslikust vastuvõtjast.

Teised selle vastu ei unusta endi vastuvõtjat hetkekski. Nad unistavad alalõpmata selle viimistlemisest ja teevad seda sagedasti oma naabrite ja sõprade õorahu arvel.

Kuid milline peaks olema aparaat, mis rahva arvates oleks täiuslik?

Iga raadioharrastaja ütleks otsekohe, et aparadi omadused peavad olema perfekt. Teine tähtsam nõue oleks, et vastuvõtja peaks suutma püüda kinni kaugete välismaade jaamu. Kolmandaks peaksid raadioaparadi patareid olema sellised, et kui neid kord laadida, siis sellest peaks jatkuma igavesti. Neljandaks peaks aparaat olema „portable“, see on, ta peab olema kergesti kaasaskantav.

Mis takistab siis sellise ideaalse aparadi ehitamist?

Vaatame selle läbi punktide haaval. Esimalt, kvaliteet. Mis mõeldakse täiusliku kvaliteedi all. See ei tohiks olla liigrealne, sest sümfonia orkester kellegi elutoas oleks halb asi. Muide, kord oli mul juhus kuulata kui kunsti üle diskusseerisid kunstnik ja praktiline mees. See pakus mulle palju lõbu.

Praktiline mees arvustas kunsti ja kunstnik kuulas pealt. Praktiline mees ütles, et temale meeldib pilt seda enam, mida enam ta sarnaneb asjale, mis ta peab kujutama. Sõnaga, mida loomutruum on pilt. Kunstnik soovis praktilisele mehele kui üuele revolutsionäärile õnne, öeldes, et see on

kunstis täiesti uus põhimõte ja et ei ükski suurus pole oma karjääri rajanud seni veel selle põhimõtte peale.

Pildid on alati enam-vähem siledad, kuid aga harva elu suurused. Liiategi on kujudes kujutatud kujud sagedasti asetatud sarnastesse poosidesse, mida tõeline inimene ei saa teha järgi. Vaadake kord kõige paremat kuju ja küsige endalt: on see loomutruu? Muidugi mitte. Praktiline mees oli kahtlemata mitteteadlik revolutsionäär.

Valjuhääldaja on allikas, kust hääled tulevad kuuldavale. Üldiselt ei suuda ta igat heli anda edasi ühetaoliselt, ta ei lase ettekannet kuuldavale loomutruult. Ta ei suuda rohkem kui maalida ettekandest pilti ja mõnikord ta pakub meile rohkem, teinekord vähem, kui on originaal.

Healt valjuhääldajalt nõuame, et ta peaks meile ettekanded andma edasi loomutruult, tooma kuuldavale üksikasjad, et ta ei moonutaks muusikat ja laseks ka kõneleja isikust ühteteist paista läbi. Valjuhääldaja ülesanne on jätta kõrvale kõik mitteoluline ja ta ei tohi ettekannetesse panna seda, mida pole olemas. Valjuhääldaja ja raadioaparaat on indentselt üks ja kui kuulaja tahab saada head raadiolaudingut, peavad nad häälestatud olema, s. o. aparadile ka vastav valjuhääldaja muretsema.

Eestis on praegu ainukene äri „Esto-Muusika,“ kes valmistab kõrgeväärtuslikke raadioaparate, koos heade valjuhääldajaga — ning need rahuldavad ka nõudlikumat muusikaharrastajat. L. S.

KOOLIS.

- Kes oli esimene inimene?
- Franz Lehár.
- Kuidas nii?
- Tema lõi ka „Eva“.

SEVILLE

Kui juhtude Sevillesse tulema — mõnel soojal kevadeõhtul ja satute rahvatungi Calle de Surpes, siis võite küll kahtlemata hakata tõelikkuses, arvate end olema kusagil muinasmaal. Tuhanded gaasituled valgustavad kitsast tänavat, kus elava vooluna liiguvad Seville rõõmsad elanikud, moodustades elavaid gurppe. Igal pool sa-hisevad lehvikud, sest andaluuslannad peavad suureks auks palavikulise kiirusega lehvikuid kokku panna, seda jälle avada, ennast selle abil jahutada ja siis uuesti kokku panna. Nähes seda lakkamata punaste, valgete, siniste, mustade ja kirjude lehvikute liikumist, saate tahtmata mulje, kui lendaks seal kari kirjuid liblikaid. Siin oleks ülekohus kauem kahelda, et Andaluusia on kõigi võluvuse maa ja Seville tema pealinn.

Kuid Seville't peab nägema videvikus, sest kui päike tõuseb, kaob sealt mitte vähem osa poeetilist läiget, ja arvustaja vaatab ümbrust teatud.

Päeval näeme, et palju ülistatud romantiline Seville hakkab omama moodsamat ilmet, mis sugugi ei sobi lõunamaa iluga. Kitsad tänavad, majad mugavate aedadega, ehk patio'ga sammastega ilustatud, või uppudes lilledesse, on suuremalt osalt alles, kuid siin ja seal tikuvad juba prantsuse moelised kauplused esiplaanile. Kohvikuid on Sevilles hulk, nii suuri ja rikkalt sisse seatud, et nad julgesti võivad võistelda kohvikutega Itaalia bulvaaril Pariisis.

Ühel ainsal tänaval leidub neid kümme-kond, kusjuures igaüks mahutab enesesse mitusada inimest. Linnale, kus üle sajatuhande elaniku, paistab sarnane kohvikute arv ebaloomulikult suur, pealegi kui igal tänavanurgal näete karastavate jookide müüjat. Siiski on igal pealelõunal kõik kohvikud täidetud sigarillo suitsetajatest, elegantsetest noormeestest, lihtsatest käsi-

töolistest ja mustlastest, kes elavad päevast päeva. Kõik nad istuvad siin ja lasuvad ennast teenida kelneritest, kes ka oskavad omale aega mõnusaks teha, kuna nad teenimise ajal suitsetavad, tihtipeale kundede lauda istuvad ja elavast jutust osa võtavad.

Moodne raudsild ühendab Sevillet eeslinna Trianaga, kus meil on juhus uurida tumedavärvilisemat rahvast. Siin leidub veel mõni perekond mustlasi, kes riietuvad oma traditsioonide kireval maitasel, ehk üldse ei riietu. Vähemalt on nii asjalugu lastega, kes palava päikese paistel välja ronivad oma kaltsudest ja siis alasti ümber jooksevad. Siin, nagu igal pool lõu-

Hr. Compé, kes on loonud rea õnnestanud tantsupalasid rahvaviiside ainetel

nas, on tänav see koht, kus päeval on perekonna kodu. Tänaval tehakse tööd, kui seda üldse tehakse, tänaval valmistatakse toite ja tänaval tehakse pealelõuna uinak. Seepärast leiame siis lõpmata külluses vahelduvaid pilte ja gruppe, millest suurem osa sünnis maalija lõuendile, kuid veel paremini päevapildi platele.

Luulelised reisikirjeldajad teavad palju rääkida võimalikest õhtutest Guadalquiviri kaldal. Siin on nad seisnud ja kuulunud gi-

tarri helisid ja noorte laulu, mis kõlas paatidelt, kui need tasa jõel liikusid. Asjata otsisime küll meie seda pilti. Ainsam laul, mida kuulsime, oli sadamatöolistelt, kui nad laadisid ehk tühjendasid laevu, mis asusid jõe ääres ankrus. Ainsamaid lõbusaid sõitjaid nägime poolalasti istuvat võidusõidu paadis ja lasid kuuldavale mõned ebakõlavad „Damm it“ ja „All right.“

Seville, augustil.

L. N.

GIRLID

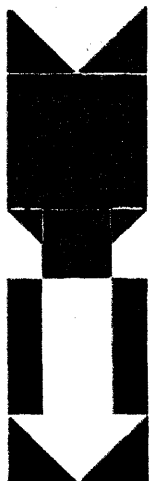
Maikuu ülesande lahendus.

Valge girl ruumis nr. 4 hüppab tühja ruumi nr. 5. Must girl nr. 6 hüppab üle 5 nüüd tühja ruumi nr. 4. Must nr. 7 hüppab tühja ruumi nr. 6. Valge nr. 4 hüppab üle 7 paremale. Valge nr. 3 hüppab üle musta 5. Valge nr. 2 hüppab nr. 3. Must nr. 4-s hüppab vasemale tühja ruumi 2, teised mustad girlid tema järele vasemale, kuni viimaseni nr. 9-s, kes kargab tühja ruumi nr. 8. Nüüd hüppab valge girl nr. 7-as üle musta paremale nr. 9 ja val-

ged tema järele. Seeläbi jääb ruum nr. 1 tühjaks, kuhu nüüd must nr. 2-st vasemale sisse hüppab, mille peale järgnevad teised mustad. Nüüd jääb nr. 8 tühjaks, kuhu valge nr. 7-st sisse hüppab, mille peale teised valged järgnevad paremale. Must nr. 4-s hüppab nr. 3 ja viimane must girl järgneb nr. 4. Viimane valge girl hüppab nüüd paremale nr. 5 ja ülesanne on lahendatud. Endastmõistatavalt laseb see ülesanne lahendada ka vastupidises suunas.

Heling

*on parimaks sõbraks muusika, tantsu,
teatri ja raadio harrastajaile*

Kes omale

kõige paremat grammofoni soovib, siis pole kahte võimalust, vaid tuleb küsida kohe

His Master's Voice

aparaate. Selles ei saa olla kahtlust, kuna neid pea erandita kõik maailma grammofonivabrikud oma idealiks on võtnud ja neid kopeerivad

Kohvergrammofoni hind Kr. 125.-

„His Master's Voice“ vabriku käes on praegu maailma läbimüügi rekord. Saadaval igalpool. Soodsatel maksutingimistel müüakse neid aga

Tallinnas Viljandis

Viru tän. Nr. 2 Lossi t. Nr. 14

Telefon 10-23

Telefon 11

Kui tahate et teie grammofoniplaadid

kauem vastu pidavamad
on, siis tarvitage tingimata

ODEON plaatidele
ODEON grammofoninõelu

HIS MASTER'S VOICE
plaatidele
HIS MASTER'S VOICE
grammofoninõelu

See on ainuke õige viis,
sest igal vabrikul on oma
plaatide kohased nõelad
uurimuste põhjal välja-
töötatud. — Need nõelad
on kõik suurel ja väikesel
arvul saadaval

O-Ü. ESTO-MUUSIKA

TALLINNAS

Viru t. 2. Tel.10-24

VILJANDIS

Lossi t. 14. Tel. 11